

Платформа 5. РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ІНКУБАТОРІВ У РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО СТАРТАП-РУХУ

УДК 338.1: 378.4

Л. Жарова

zharova_l@ua.fm

Українсько-американський університет Конкордія, Київ

УНІВЕРСИТЕТ ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СТАРТАП-РУХУ

Прискорюваний розвиток характерний для сучасного етапу соціально-економічного розвитку вимагає перегляду традиційних підходів до виробництва (як товарів, так і послуг) і споживання. Університети не можуть залишатися осторонь цих тенденцій, якщо мають намір залишитися на ринку освітніх послуг.

Узагальнюючі сучасні тенденції в площині освіти слід виділити наступні:

- криза освіти, що характерна для всіх країн світу [1] і однією з її причин є повільність змін у системі, що з однієї сторони забезпечує її стабільність і тяглість знань, з іншого – не дозволяє швидко реагувати на зовнішні зміни;

- зміна навичок і кваліфікацій, що затребувані на ринку [2] і де все більше уваги надається комплексному підходу при розв'язанні проблем, гнучким навичкам та критичному мисленню;

- попит на працівників, що зможуть одразу приступити до виконання посадових обов'язків без додаткового навчання і матимуть відповідні практичні навички;

- розповсюдження економіки речей [3] і Інтернету «всього» [4], яка будується на само зайнятості і потребує навичок ведення бізнесу від всіх, не залежно від кваліфікації;

- необхідність якісної аналітики на всіх рівнях, чого неможливо досягнути без теоретичної бази.

Цей перелік не є вичерпним, але дає уявлення про суперечливість тенденцій і нагальність змін. І ці зміни не можуть відбуватися поза загальними тенденціями соціально-економічного розвитку. Одним з пріоритетів, що наразі впливає на політичний, економічний і соціальний розвиток – сталий розвиток. Економічний саміт, що відбудеться у вересні 2019 в Женеві [5], присвячено саме сталому розвитку з метою інтеграції та використання найкращих прикладів державно-приватного співробітництва, системного мислення та четвертих технологій промислової революції для розробки Порядку денного сталого розвитку. Тож, сталий розвиток, не тільки не зійшов з порядку денного, а став імперативом для розробки програм та політик на всіх рівнях.

Питання освіти є не тільки однією з цілей сталого розвитку, але і наскрізним імперативом, адже просвітня діяльність та підвищення

обізнаності населення є невід'ємною частиною популяризації сталого розвитку та його уможливлення. Підвищення значення освіти висуває нові вимоги до установ, що надають освітні послуги, зокрема до університетів.

Університет – це та платформа, яка має ресурси та можливості для поєднання теоретичних і практичних знань і формування конкурентоспроможних навичок у студентів. В цьому контексті сталий розвиток повинен стати наскрізною ідеологією загальноосвітніх курсів.

Вважаємо за доцільним не просто пропонувати окремий курс зі сталого розвитку, а вносити окремі теми дотичні сталого розвитку до відповідних предметів, особливо тих, що стосуються економіки, екології, соціології та політології. В такому випадку сталий розвиток не буде сприйматися студентами як ще одна дисципліна, а стане невід'ємною частиною дисциплін зі спеціальності.

Питання яке стоїть перед університетами набагато ширше – ми повинні говорити не тільки чому навчати але і як. Наразі в Україні і не тільки відбувається переоцінка важливості освіти як такої, та диплому закладу вищої освіти, який підтверджує здобуті кваліфікації. Наприклад у ЄС у 2018 році лише 40% мешканців закінчили вищу освіту [6], а кількість мешканців з рівнем бакалавр перевищує тих, хто має ступень магістра. Стратегія розумного, сталого та всеосяжного зростання ЄС до 2020 року [7] в пунктах щодо освіти наголошує на важливості втілення концепції навчання протягом життя, підвищення мобільності, сприянню рівності, соціальній згуртованості та активному громадянству; і підвищення творчості та інновацій (включаючи підприємництво) на всіх рівнях освіти та професійної підготовки.

Такі завдання є актуальними не тільки для Європейського Союзу, але і для нашої країни, тим більше що вони повністю вкладаються в концепцію сталого розвитку та дають уявлення про те, в яких напрямках слід працювати.

Однак питання як саме треба організувати навчальний процес залишається відкритим і дискусійним. Ми вважаємо, що організація стартап-інкубаторів може бути одним із підходів для реалізації означених підходів.

Водночас вважаємо, що більш ефективним може є запровадження наскрізного курсу протягом всього терміну навчання на магістратурі чи останніх

двох років на бакалавріаті результатом якого стане розробка бізнес-плану чи стартапу. Саме такі курси наразі запроваджені в Українсько-американському університеті Конкордія (Київ) [8], Ратгерському університеті (США) [9] тощо.

Ідея курсу полягає у можливості дати студентам інструментарій для практичного застосування їх знань для розробки власного проєкту (стартапу) на базі університету за консультативною та дорадчою участю не тільки викладачів, але і залучених спеціалістів з різних сфер діяльності.

Наскрізний характер курсу дозволяє протягом тривалого часу формувати, відпрацьовувати та доопрацьовувати ідею максимально використовуючи знання отримані під час поточного (звичного) навчального процесу. Це дає можливість

- підвищити мотивацію студентів до навчання через залучення їх не просто до практичної діяльності, а до такої діяльності, що може бути втілена самим розробником і стати його бізнесом у майбутньому;

- залучити найкращих фахівців з різних сфер, адже викладання повноцінного курсу не завжди є цікавою для фахівців, а іноді не є економічно доцільною для університету, тому співпраця в рамках коротких консультацій які доповнюють курси університету є більш рентабельною;

- підвищити конкурентоспроможність студентів на ринку праці, адже на виході з університету вони або мають ідею і план розвитку власного бізнесу (який потім можна продати) або володіють практичними навичками щодо розробки бізнесу з нуля.

І, що є важливим, таке навчання дає можливість університету донести цінність сталого розвитку та важливість його цілей, спрямувати хід думок студентів у руслі сталості та пошуку ефективних способів розв'язання проблем сьогодення. Це дозволить з одного боку у подальшому не стикатися з проблемами попиту чи виробництва з огляду на екологічні вимоги та етичність продукції (що наразі стає все більш і більш важливим) і одразу формувати позитивне реноме фірми та її засновників. З іншого боку – це скеровує студентів на пошук ідей у найбільш затребуваній зараз площині – площині сталості.

Ми вважаємо що саме таке поєднання – імперативу сталого розвитку і можливості вільної творчості на економічних спеціальностях дозволить сформувати нову сучасну бізнес культуру в країні, де поняття сталого розвитку стануть також частиною повсякденної діяльності, а не окремою її частиною.

В цьому випадку заклад вищої освіти виконую не тільки освітню, але і просвітню та культурну функції, які завжди вважались чеснотами саме університетської освіти.

Отже, якщо розглядати стартап як нещодавно створену компанію, що лише планує стати

офіційною, та будую свій бізнес на основі інновацій або інноваційних технологій, не вийшла на ринок і що володіє обмеженими ресурсами – то це опис практичної роботи для студента-магістра. Така задача є цікавою, дозволяє поєднати теоретичні знання і практичні навички, стимулює до критичного і креативного мислення і частково допомагає розв'язати проблему працевлаштування після закінчення інституту.

Саме тому ми вважаємо, що розроблена і запроваджена програма Українсько-американським університетом Конкордія є не тільки новаторською і інноваційною, вона також повністю відповідає сучасним європейським стратегіям і світовим пріоритетам. Подальший її розвиток дозволить також університету зробити свій внесок у розбудову економіки України.

Література

1. The Education Crisis: Being in School Is Not the Same as Learning - World Bank (2019): <https://www.worldbank.org/en/news/immersive-story/2019/01/22/pass-or-fail-how-can-the-world-do-its-homework> Accessed: 19 Aug. 2019

2. The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution – World Economic Forum (2016): <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-10-skills-you-need-to-thrive-in-the-fourth-industrial-revolution/> Accessed: 19 Aug. 2019

3. Economy of Things – a technology and business evolution – Bosch Research (2019): <https://www.bosch.com/research/know-how/success-stories/economy-of-things-a-technology-and-business-evolution/> Accessed: 19 Aug. 2019

4. What the Internet of Everything really is – a deep dive – I-Scoop (2019): <https://www.i-scoop.eu/internet-of-things-guide/internet-of-everything/> Accessed: 19 Aug. 2019

5. Sustainable Development Impact Summit 23-24 September 2019 New York, USA – World Economic Forum (2019). — Режим доступу: <https://www.weforum.org/events/sustainable-development-impact-summit-2019> Accessed: 19 Aug. 2019

6. Educational attainment statistics – Eurostat (2018): https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Educational_attainment_statistics Accessed: 19 Aug. 2019

7. Europe 2020 strategy for smart, sustainable and inclusive growth – European Union https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en Accessed: 19 Aug. 2019

8. Ukrainian American Concordia University - <https://www.concordia.edu.ua/> Accessed: 19 Aug. 2019

9. Rutgers University | The State University of New Jersey – <https://www.rutgers.edu/> Accessed: 19 Aug. 2019